

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Поведінкові фінанси

Статус дисципліни – вільного вибору здобувача вищої освіти.

Викладач кафедри – фінансів: к.е.н., доцент Серeda О.О.

Рекомендовано – другий (магістерський) рівень вищої освіти.

Необхідні передумови: загальні знання з економіки та фінансів

1. Анотація курсу:

Обсяг: загальна кількість годин – 120; кількість кредитів ЄКТС – 4.

Мета дисципліни – сформувати у здобувачів системне розуміння того, як психологічні особливості людини, когнітивні викривлення, культурні та емоційні фактори зумовлюють упередження і помилки у прийнятті фінансових рішень як іншими економічними агентами, так і ними самими. Опанування курсу забезпечує здатність усвідомлювати механізми виникнення поведінкових ефектів, критично оцінювати їх вплив на інвестиційні, управлінські та споживчі рішення, а також розробляти практичні підходи до їх пом'якшення у професійній діяльності фінансових фахівців, фахівців нефінансових компаній та інвесторів, що здійснюють управління власним капіталом.

Результати навчання:

знати: теоретичні засади поведінкових фінансів та їх відмінність від класичної фінансової теорії; основні когнітивні викривлення та евристики, що впливають на фінансові рішення (надмірна впевненість, ефект якоря, ефект втрат, стадну поведінку тощо); психологічні механізми сприйняття ризику та невизначеності; поведінкові аспекти інвестування, ціноутворення активів та формування фінансових бульбашок; особливості поведінки індивідуальних та інституційних інвесторів; вплив емоцій, соціальних факторів і інформаційного середовища на фінансові рішення; інструменти і підходи до мінімізації негативного впливу поведінкових упереджень у професійній діяльності;

вміти: ідентифікувати когнітивні викривлення та поведінкові ефекти у фінансових рішеннях індивідів і організацій; аналізувати вплив психологічних чинників на інвестиційну, управлінську та споживчу поведінку; оцінювати поведінкові ризики у процесі прийняття фінансових рішень в умовах невизначеності; застосовувати поведінкові підходи для підвищення якості фінансового менеджменту та інвестиційного аналізу; розробляти рекомендації щодо пом'якшення негативного впливу упереджень і емоцій на фінансові результати; використовувати емпіричні дані для обґрунтування висновків щодо поведінки учасників фінансових ринків; критично оцінювати власні фінансові рішення з позицій поведінкової теорії; *здатен продемонструвати:* розуміння взаємозв'язку між психологічними особливостями особистості та фінансовою поведінкою економічних агентів; здатність аргументовано пояснювати виникнення когнітивних викривлень і їх вплив на результати фінансових рішень; навички критичного аналізу реальних кейсів фінансових ринків з позицій поведінкової теорії; уміння інтегрувати поведінкові підходи у процеси інвестиційного аналізу, управління ризиками та фінансового менеджменту; здатність формувати обґрунтовані рекомендації щодо підвищення раціональності фінансових рішень на індивідуальному та організаційному рівнях; готовність застосовувати отримані знання у професійній діяльності та наукових дослідженнях.;

володіти навичками: аналізу поведінкових ризиків, оцінки впливу когнітивних викривлень на фінансові рішення та застосування підходів поведінкових фінансів у професійній діяльності;

самостійно вирішувати завдання з аналізу фінансової поведінки, мінімізації впливу когнітивних викривлень та прийняття обґрунтованих фінансових рішень.

Зміст дисципліни: Тема 1. Поведінкові фінанси як напрям сучасної фінансової науки: становлення та розвиток. Тема 2. Психологічні та соціально-поведінкові чинники прийняття фінансових рішень. Тема 3. Поведінкові механізми прийняття фінансових рішень: когнітивні упередження та емоції. 4. Прийняття фінансових рішень в умовах ризику та невизначеності: теорія перспектив і ефект визначеності. Тема 5. Поведінкові фінансові рішення домогосподарств. Тема 6. Поведінкові фінанси і фінансовий ринок. Тема 7. Поведінкові аспекти корпоративних фінансів. 8. Стратегії поведінкового інвестування.

Форми підсумкового контролю: залік.

Засоби діагностики успішності навчання: практичні завдання, питання для поточного та підсумкового контролю, комплекти тестових завдань для поточного та підсумкового контролів.

Мова навчання: українська.

2. Оцінювання:

Розподіл балів з дисципліни, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота								МК (тестовий)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
11	11	11	11	11	11	12	12	10	100

Розподіл балів за видами робіт

Види оцінювання	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Усього
Виступ на практичних заняттях, виконання завдань	6	6	6	6	6	6	6	6	48
Презентації, доповіді	5	5	5	5	5	5	6	6	32
Поточний, модульний контроль	10								10
Всього з дисципліни									100

Критерії оцінювання видів робіт:

Поточного контролю:

9-10 балів ставиться, якщо студент знає програмовий матеріал на 90-100%, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, усвідомлює можливості використання тієї чи іншої інформації для розв'язання певної ситуації.

7-8 балів ставиться, якщо студент знає програмовий матеріал на 82-89%, самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; аналізує різні погляди на той самий предмет.

6-5 балів ставиться, якщо студент знає програмовий матеріал на 74-81%, добирає достатньо переконливі докази для обґрунтування позиції, висловлює власну думку, трапляються незначні помилки у мовленні.

3-4 бали ставиться, якщо студент знає програмовий матеріал на 64-73%, самостійно будує послідовний текст, аргументує різні погляди на проблему, будує в цілому вдалу відповідь, з невеликою кількістю помилок у мовленні.

1-2 бали ставиться, якщо студент знає програмовий матеріал на 60-63%, самостійно будує достатньо повну, осмислену відповідь, проте інколи простежується непослідовність думок у висловлюванні.

0 балів ставиться, якщо студент знає програмовий матеріал менше ніж на 59%. Тему розкрито частково, трапляються недоліки за низкою показників: основна думка чітко не сформульована, бракує єдності стилю.

Підсумкового контролю:

8-10 балів нараховується здобувачу освіти, що демонструє систематичні і глибокі знання у відповіді;

5-7 балів нараховується здобувачу освіти, який зробив помилки у відповіді, які в професійній діяльності можуть бути інтерпретовані як мало сутні для питання, яке розглядається;

1-4 балів нараховується здобувачу освіти, який виконав завдання неповно і з помилками;

0 балів нараховується здобувачу освіти, який не виконав завдання повністю.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР / заліку	цінка за шкалою КНУТД	цінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно / зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре / зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно / зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно / не зараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

3. Політика курсу:

- 3.1 Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, а саме:
- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
 - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
- 3.2 Допускається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.
- 3.3 Для отримання позитивної оцінки з дисципліни необхідно отримати мінімальну кількість балів за кожне завдання та розрахункову роботу, презентації за усіма темами, поточний модульний і підсумковий контроль.
- 3.4 В разі несвоєчасного виконання робіт здобувачу вищої освіти необхідно виконати поставлені завдання, але застосовується коефіцієнт 0,75 до початкової оцінки завдання чи роботи.
- 3.5 Перенесення терміну здачі робіт / Perezдача: з поважних причин (лікарняний, академічна мобільність, відрядження на конференцію, олімпіаду) застосовується коефіцієнт 1,0 до початкової оцінки завдання чи розрахункової роботи; без поважних причин застосовується коефіцієнт 0,75 до початкової оцінки завдання чи розрахункової роботи.
- 3.6 При виявленні плагіату здобувачу вищої освіти необхідно виконати поставлені завдання, але застосовується коефіцієнт 0,5 до початкової оцінки завдання чи розрахункової роботи.
- 3.7 Пропущені заняття – здобувачу вищої освіти необхідно виконати усі завдання, які були на пропущеному занятті, їх оцінювання аналогічно до п.3.5.
- 3.8 До моменту проходження модульного контролю здобувачу вищої освіти необхідно виконати та завантажити у відповідні теки в МСОП усі необхідні завдання, розрахункові роботи та презентації з даної навчальної дисципліни по темам модулю.
- 3.9 Оскарження оцінювання можливе тільки до моменту проходження модульного контролю за темами цього модулю.